

تعیین اثرات مصرف کودهای حاوی ازت ، فسفروپتاسیم
در زمان گل انگیزی بر عوامل تولید در توت فرنگی رقم آرمور

تورج طالب نژاد، عنایت اله تفضلی، مجید راحمی و نجفعلی کریمیان
کارشناس ارشد، استاد، استادیار بخش باغبانی و
دانشیار بخش خاکشناسی دانشکده کشاورزی دانشگاه شیراز

توت فرنگی (*Fragaria ananassa*) از تیره وردسانان (Rosaceae) و دارای ۲۵ گونه مختلف و جزء میوه‌های دانه ریز (Small fruits) محسوب میشود. اندازه و وزن میوه توت فرنگی یک عامل مهم اقتصادی است که بستگی به شرایط محیطی و صفات ارثی دارد. اگر بتوان در زمان گل انگیزی با استفاده از ترکیبات کودی، تعداد مادگی (Pistill) را در گل افزایش داد، پس از گرده افشانی، تعداد فندقه، اندازه و وزن میوه و در نتیجه عملکرد نیز افزایش خواهد یافت. آزمایش حاضر به منظور مطالعه اثر مصرف مقادیر مختلف کودهای ازت، فسفر و پتاسه در زمان گل انگیزی، بر عملکرد و کیفیت میوه توت فرنگی انجام شد. آزمایش در دو سال زراعی متوالی (۲۰۰۶-۰۷ و ۲۰۰۷-۰۸) به اجرا درآمد. ابتدا گیاه توت فرنگی رقم آرمور در گلخانه از طریق ساقه رونده تکثیر شد و سپس به کلدانهای حاوی سطوح مختلف ازت، فسفروپتاسیم منتقل گردید. منابع کودی مورد نیاز به ترتیب از ترکیبات نیترات آمونیوم (NH_4NO_3)، کلسیم دی هیدروژن فسفات (CaH_2PO_4) و سولفات پتاسیم (K_2SO_4) تامین گردید. آزمایش بصورت فاکتوریل در طرح کاملاً تصادفی با ۳ تکرار به اجرا درآمد. تیمارها شامل ۴ سطح ازت (صفر، ۲۵، ۵۰ و ۱۰۰ میکروگرم به گرم خاک) و ۴ میزان فسفر (صفر، ۲۵، ۵۰ و ۱۰۰ میکروگرم به گرم خاک) و ۴ سطح پتاسیم (صفر، ۲۰، ۴۰ و ۶۰ میکروگرم به گرم خاک) بود. وزن میوه، میزان تولید محصول، میزان مواد جامد محلول میوه (قند میوه) و آسکوربیک اسید (ویتامین ث) اندازه گیری شد. مصرف عناصر ازت، فسفروپتاسیم موجب افزایش وزن میوه هادرخوشه و عملکرد گردید. مصرف ازت در مقدار متوسط علاوه بر افزایش تولید میوه، موجب زودرسی و بهبود کیفیت میوه از نظر ویتامین ث و مواد جامد محلول (قند میوه) شد. ترکیب شیمیایی میوه مثل ویتامین ث و قند به برخی از تیمارهای آزمایش ازت، فسفروپتاسیم و اکشن مثبت نشان داد. معذالک استفاده از ازت به مقدار زیاد، اثر معکوس بر کیفیت میوه داشته و میزان ویتامین ث آن را کاهش داد. ویتامین ث عکس العمل بهتری به پتاسیم در مقایسه با ازت نشان داد، بطوری که مصرف پتاسیم، میزان ویتامین ث میوه را بهبود بخشید. از میان تیمارهای آزمایش، تنها عناصر ازت تاثیر معنی داری بر میزان مواد جامد محلول (قند میوه) نشان میدهد. با توجه به نتایج آزمایش فوق استفاده از عناصر ازت، فسفروپتاسیم در مقادیر متوسط در هنگام گل انگیزی بایستی جهت عملکرد بیشتر و کیفیت بهتر میوه مورد توجه باغداران قرار گیرد.